

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 28 czerwca 2007r. powodowie M. P. (1) i J. P. wnieśli o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta Miasta P. sprawującego funkcję Starosty kwoty 200.000 zł tytułem odszkodowania za szkody poniesione na skutek zalania działki powodów o nr (...).

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, iż w 1987r. zalano ich działkę. Do chwili wejścia w życie przepisów prawa wodnego z 2001r. za użytkowanie swojej działki uzyskiwali wynagrodzenie. Na skutek wejścia w życie nowych przepisów ustawy prawo wodne – jak wywiódł Sąd Najwyższy utracili własności działki i w związku z tym domagają się zasądzenia za to odszkodowania.

Pełnomocnik pozwanego wniósł o odrzucenie pozwu ewentualnie o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pełnomocnik pozwanego wskazał, iż Sąd Apelacyjny w Łodzi, a za nim Sąd Najwyższy przyjął, iż działka o nr (...) stała się własnością Skarbu Państwa na skutek jej zalania przez wody przepływowego Zbiornika B. i w związku z tym podniosła zarzut przedawnienia.

W piśmie z dnia 29 lutego 2008r. /k.89/ powodowie sprecyzowali swoje powództwo wnosząc o odszkodowanie za utratę dochodów z tej nieruchomości w kwocie 50.000 zł i odszkodowanie za utratę nieruchomości w kwocie 150.000 zł. Następnie sprecyzowali swoje żądanie wnosząc o kwotę 200.000 zł tytułem odszkodowania za utratę własności nieruchomości.

W piśmie z dnia 30 listopada 2011r. powodowie rozszerzyli pozew o odszkodowanie za szkody powstałe w ich działkach na skutek oddziaływania terenu zalewu w okresie od 1 stycznia 2002r. do 25 maja 2008r. w kwocie 118.856 zł.

Ostatecznie na rozprawie w dniu 19 lipca 2013r. powództwo zostało rozszerzone do kwoty 286.143 zł tytułem odszkodowania za utratę własności części działki (...) oraz tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z terenu w postaci części działki o nr (...) i działki o nr (...) kwotę 118.856 zł.

Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie tak sprecyzowanego powództwa zgłaszając zarzut przedawnienia roszczenia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 czerwca 1982r. F. P. i M. P. (2) (rodzice powoda M. P. (1)) aktem notarialnym nr rep. A 1146/82 sporządzonym w (...) w P. na podstawie umowy darowizny przekazali powodom M. P. (1) i J. P. m.in. działkę nr (...) o pow. 1,729 ha wiedząc, iż w stosunku do działki wszczęte jest postępowanie wywłaszczeniowe.

Dowód: - akt notarialny k. 31-32 akt I C 1013/99 SO w Piotrkowie Tryb.

W dniu 8 lipca 1982r. Urząd Miasta P. wydał decyzję o wywłaszczeniu nieruchomości i ustaleniu odszkodowania na mocy której nieruchomość o pow. 0,3451 ha położona przy ul. (...) została wywłaszczona za odszkodowaniem.

Dowód: - decyzja z 8 lipca 1982r. k. 6 akt I C 1013/99 SO w Piotrkowie Tryb.

W chwili wydawania decyzji osoby wskazane w decyzji nie były już właścicielami nieruchomości. Urząd nie ma zaś dowodu, że wypłacono odszkodowanie.

/ bezsporne/

W latach 1987r. – 1988r. nastąpiło zalanie nieruchomości pod zbiornik wodny B.. W dniu 20 kwietnia 1988r. sporządzony został protokół odbioru Zbiornika B..

Dowód: - protokół z dnia 20 kwietnia 1988r. k. 23-26

Decyzją z dnia 8 marca 1993r. znak. R.G. III. (...) -4/539/93 Wojewoda (...) stwierdził nabycie przez Gminę P. z mocy prawa nieodpłatnie nieruchomości stanowiącej własność Państwa na podstawie decyzji wywłaszczeniowych oznaczonych nr (...) o łącznej pow. 323724 m2 obręb (...). Wnioskiem z dnia 7 kwietnia 1993r. Skarb Państwa wystąpił do Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z wnioskiem o wydzielenie z księgi wieczystej KW nr (...) działki o nr (...) o pow. 0,3451 ha i wpis prawa własności na rzecz Skarbu Państwa z powołaniem się na decyzję wywłaszczeniową.

Postanowieniem z dnia 28 czerwca 1996r. nr Dz. Kw(...) Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim odmówił dokonania wpisu. Rewizja od tego rozstrzygnięcia została postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 22 sierpnia 1996r. w sprawie II Cr 397/96 oddalona .

Po oddaleniu rewizji Skarb Państwa reprezentowany przez Kierownika Urzędu Rejonowego w P. wniósł do Sądu powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej KW (...) z rzeczywistym stanem prawnym poprzez wydzielenie z księgi wieczystej działki o nr (...) o pow. 0,3451 ha i urządzenie nowej księgi wieczystej oraz wpis Skarbu Państwa jako właściciela .

Dowód: - decyzja z 8.03.1993r. k. 92, postanowienie z 26.06.1996r. k.5 , pozew k. 2-4 akt I C 1013/99 Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb.

- postanowienie Sądu Wojewódzkiego w Piotrkowie Tryb. z dnia 22 sierpnia 1996r. k. 113 akt I C 1361/01 Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb.

W dniu 24 czerwca 1997r. Wojewoda (...) za zgodą stron uchylił wcześniejszą decyzję z dnia 8 marca 1983r. znak R.G. III. (...) -4/539/93 stwierdzając nabycie przez gminę własności działek nr (...) . Decyzja zapadła w związku z wnioskiem zarządu Miasta P. o jej uchylenie z uwagi na fakt , iż nieruchomości te zostały zalane wodą i stanowią integralną część zbiornika .

Wyrokiem z dnia 25 sierpnia 1999r. w sprawie I C 1013/99 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił powództwo Gminy P. i Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta P. skierowane przeciwko powodom o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym i wpisanie w miejsce powodów Skarbu Państwa jako właściciela . W uzasadnieniu Sąd wskazał , iż rodzice powoda M. P. (1) mogli przekazać nieruchomość powodowi, a ostrzeżenie o toczącym się postępowaniu uwłaszczeniowym nie miało wpływu na ważność zawartej umowy darowizny .

Wyrokiem z dnia 20 maja 2000r. w sprawie I ACa 903/99 Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelacje Skarbu Państwa i Gminy. Sąd Apelacyjny zaznaczył , iż decyzja wywłaszczeniowa w stosunku do powodów nie uprawomocniła się bo nie była im w ogóle doręczona . W związku z tym nie istnieje niezgodność stanu ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

Dowód: - decyzja z 24.06.1997r. k. 93, wyroki Sądów wraz z uzasadnieniami k. 109-111, 138-142 akt I C 1013/99 Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb.

Po prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym powodowie wystąpili w pozwie z dnia 5 grudnia 2001r. przeciwko Skarbowi Państwa o przywrócenie stanu zgodnego z prawem tj. stanu sprzed 1987r. dotyczącego działek nr (...)w obrębie (...)i wydanie tych nieruchomości .

Wyrokiem z dnia 18.11.2002r. w sprawie I C 1361/01 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim nakazał pozwanemu Skarbowi Państwa wydanie powodom przedmiotowych nieruchomości . W wyniku apelacji pozwanego Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 14.10.2003r. w sprawie I ACa 64/03 zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo . Sąd Apelacyjny w Łodzi uznał, iż na skutek zalania nieruchomości wodami Zbiornika B. nieruchomość stała się własnością Skarbu Państwa. Wyrokiem z dnia 19.11.2004r. w sprawie II CK 146/04 Sąd Najwyższy oddalił kasacje powodów od

wyroku Sądu Apelacyjnego . W uzasadnieniu SN wskazał , iż Skarb Państwa w tym stanie faktycznym musi być uznany za właściciela gruntu znajdującego się pod wodą płynącą . Sąd Najwyższy wskazał także , iż przywrócenie zakłóconej równowagi polegającej na wyrzuceniu właściciela zalanego gruntu z prawa własności powinno się dokonać na drodze odpowiedzialności odszkodowawczej uregulowanej w kodeksie cywilnym.

Dowód: - pozew k.4 , wyroki sądów z uzasadnieniami k. 79-84, 154-159, 213-215 akt I C 1361/01 Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb.

W pozwie z dnia 16.12.2002r. skierowanym do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim powodowie domagali się 30.000 zł tytułem opłaty dzierżawnej za lata 2000-2002r. należnej im za zajęcie nieruchomości opisanych w księdze wieczystej KW (...). Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego wyrokiem z dnia 29.01.2004r. w sprawie I C 637/03 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim zasądził na rzecz powodów kwotę 13.775,88 zł z odsetkami tytułem wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości powodów. Wyrok uprawomocnił się nie będąc zaskarżony.

Dowód: - pozew k.2 , wyrok z uzasadnieniem k. 149-155 akt I C 637/03 Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

W kolejnym pozwie z dnia 17.09.2004r. powodowie wystąpili przeciwko Skarbowi Państwa o zasądzenie kwoty 5.000 zł tytułem odszkodowania za korzystanie z działki w 1994r. Wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2005r. w sprawie I C 624/04 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim uchylił wydany uprzednio wyrok zaoczny i oddalił powództwo wskazując w uzasadnieniu na utratę własności przez powodów na skutek zalania nieruchomości . Apelacja powodów została wyrokiem z dnia 22 września 2005r. w sprawie II Ca 452/05 oddalona jako bezzasadna przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim.

Dowód: pozew k. 2-3 , wyroki sądów z uzasadnieniami k. 85,89-93, 121, 124-126 akt I C 624/04 Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

Wojewoda (...) decyzją z dnia 2 czerwca 2004r. SP.VI./GN.III.773- (...) stwierdził , że decyzja wywłaszczeniowa z dnia 8 lipca 1982r. została wydana z naruszeniem prawa nie stwierdził jednak jej nieważności gdyż wywołała ona nieodwracalne skutki prawne. Powodowie od tej decyzji złożyli odwołanie które nie zostało uwzględnione przez Ministra Infrastruktury i ostatecznie sprawa trafiła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. który wyrokiem z dnia 20 stycznia 2006r. w sprawie I SA/Wa 656/05 uchylił zaskarżoną decyzję Ministra Infrastruktury i decyzję Wojewody (...) z 2 czerwca 2004r.

Dowód: - decyzja z 2 czerwca 2004 k. 3 - 8, wyrok WSA z 20.01.2006r. z uzasadnieniem k. 118-122 akt I ACa 612/05 Sądu Apelacyjnego w Łodzi

- decyzja Ministra Infrastruktury k. 215-217 akt I C 785/05 Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

Pismem z dnia 24 lutego 2005r. powodowie zainicjowali postępowanie w przedmiocie wznowienia postępowania zakończonych wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2004r. powołując się na fakt , iż wyrok został oparty na podrobionej decyzji wywłaszczeniowej który to czyn w opinii skarżących stanowił przestępstwo.

Postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2005r. w sprawie I ACa 612/05 Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił skargę powodów wskazując , iż decyzja została wydana z naruszeniem prawa ale tylko wyłącznie z uwagi na to ,że została skierowana do osób które nie były już właścicielami. Ponadto Sąd podniósł , iż ani wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi ani wyrok Sądu Najwyższego nie został oparty na tej decyzji .

Postanowieniem z dnia 30 marca 2006r. w sprawie II CSK 50/06 Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej powodów od w/w postanowienia Sądu Apelacyjnego w Łodzi do rozpoznania

Dowód: - skarga o wznowienie k. 1-2 , postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi k. 61-66, postanowienie SN k.156 akt I ACa 612/05 Sądu Apelacyjnego w Łodzi

Po zakończeniu sprawy w przedmiocie wznowienia postępowania w dalszym ciągu toczyło się postępowanie administracyjne w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji wywłaszczeniowej z 1982r. które zakończyło się decyzją Wojewody (...) z dnia 12 stycznia 2007r. GN.IV. (...) - (...) uchylającą w całości decyzję Prezydenta Miasta P. z 8 lipca 1982r. i umarzającą postępowanie w I instancji z uwagi na fakt, iż cel inwestycyjny został osiągnięty i brak w związku z tym przesłanek do wywłaszczenia nieruchomości.

Dowód: - decyzja z dnia 12 stycznia 2007r. k. 7-8

Powodowie w dalszym ciągu figurują w księdze wieczystej KW nr (...) jako właściciele działek nr (...) (poprzednio nr (...))

Dowód: - odpis księgi wieczystej k. 107-109

W wyniku utworzenia Zbiornika B. została zalana część działki nr (...) będąca własnością powodów o pow. 2.262 m².

Dowód: - opinia geodezyjna k.145-147

Przez nieruchomość powodów zalaną Zbiornikiem B. przechodzi linia energetyczna wysokiego napięcia.

/ bezsporne/

Wartość rynkowa nieruchomości położonej w P. Tryb. oznaczonej jako działka nr (...) potraktowana jako teren budowlany wynosi 159.100 zł, przy założeniu zaś, że jest to teren rolny bez możliwości zabudowy ta wartość wynosi 25.370 zł. Z kolei jeżeli by potraktować tę nieruchomość jako teren przyległy do terenów mieszkaniowych to wartość rynkowa tej nieruchomości wynosiłaby 79.565 zł. Wartość części działki o nr (...) o pow. 2.260m² zalana wodami Zbiornika B. wyceniona jako 50% wartości gruntów przyległych wynosi 68.877,90 zł.

Dowód: - opinia biegłego D. S. k. 590odw.

- opinia uzupełniająca biegłego D. S. k. 636-639

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w przedmiotowej sprawie jak i w aktach spraw związkowych. W ustalonym zakresie stan faktyczny jest w zasadzie bezsporny poza ustaleniem wartości zalanej nieruchomości która to wartość jest przedmiotem sporu.

W sprawie wypowiedało się kilku biegłych. Sąd uznał za najbardziej miarodajną opinię biegłego D. S. (2) która została sporządzona w sposób jasny i pełny, odzwierciedla ona rzeczywistą wartość nieruchomości. Została ona sporządzona w dwóch wariantach wskazywanych przez Sąd oraz w pośrednim wariantcie który wskazał biegły jako najbardziej adekwatny w przypadku wycenianej części nieruchomości. Poprzednio dokonywane wyceny przez innych biegłych tj. biegłego S. G. i biegłego M. R. zdezaktualizowały się z uwagi na upływ czasu. Z kolei biegła K. sporządziła opinie która także okazała się nieprzydatna dla rozstrzygnięcia z uwagi na zastosowaną metodologię wyceny. Na potrzeby dokonanych ustaleń faktycznych Sąd pominął dowody w postaci zeznań świadków bowiem w ostatecznym rozrachunku dowody te okazały się nieprzydatne dla rozstrzygnięcia.

Sąd oddalił wniosek powodów o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego na okoliczność wyceny nieruchomości. Biegły na rozprawie wyjaśnił powody dla których sposób wyceny wyglądał tak, a nie inaczej.

W ocenie Sądu potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony. O ewentualnym dopuszczeniu dowodu z opinii innego biegłego nie może decydować wyłącznie wniosek strony lecz zawarte w tym wniosku konkretne uwagi i argumenty podważające wiarygodność dotychczasowej opinii. W przeciwnym wypadku wniosek taki musi być uznany za zmierzający wyłącznie do nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu co winno skutkować jego pominięciem.

Sąd z uwagi na zastrzeżenia powodów wezwał biegłego celem uzupełnienia opinii na rozprawie . Biegły takową opinię na rozprawie złożył odpowiedział na wątpliwości złożone przez powoda M. P. (1) , w ocenie Sądu wątpliwości te zostały rozwiane. Powodowie usiłowali opierać się na opinii innego biegłego sporządzonej kilka lat temu i to na potrzeby innego postępowania .

Sąd nie jest zobowiązany do uwzględnienia kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo , aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 5.06.2002r. III AUa 811/02 , OSA z 2003r. nr 9 poz. 35 , wyrok SN z 19 marca 1997r. II UKN 45/97 OSNP z 1998r. nr 1 poz. 24).

Sąd Okręgowy podziela stanowiska przytoczone w w/w wyrokach. W ocenie Sądu nie ma powodu do dyskwalifikowania opinii biegłego w zakresie sposobu dokonania wyceny i jej wniosków.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo powodów w części jest zasadne.

Pomimo, iż przedmiotowy stan faktyczny w zasadzie nie jest sporny to sytuacja prawna jaka została nim ukształtowana jest skomplikowana.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy , iż nieruchomości powodów została w części zalana wodami Zbiornika B. , zalanie nastąpiło w latach 1987-1988r. , bowiem w aktach znajduje się protokół z odbioru budowli piętrzącej datowany na 20 kwietnia 1988r. Zalanie zostało dokonane w przekonaniu , że nieruchomości została skutecznie wywłaszczona . Jak jednak wskazują ustalenia stanu faktycznego tak się nie stało . Organy administracji nie potrafiły sobie poradzić z zaistniałą sytuacją i poczynając od 1982r. nie potrafiły skutecznie doręczyć decyzji z 8 lipca 1982r. . Powyższe doprowadziło do sytuacji gdy działka powodów została zalana przez wody Zbiornika B. bez uregulowania stanu prawnego. Powodowie zakończyli administracyjną batalię o wywłaszczenie za odszkodowaniem tej nieruchomości . Postępowanie wywłaszczeniowe zostało ostatecznie prawomocnie umorzone decyzją Wojewody (...) z 2007r. z uwagi na zrealizowanie celu któremu miało służyć , a powodowie zostali odesłani na drogę postępowania sądowego.

Sąd Najwyższy orzekając w sprawie II CK 146/04 stwierdził , iż „brak regulacji w prawie wodnym dotyczącej tworzenia sztucznych zalewów jest oparty na założeniu pozyskiwania - w tych wypadkach - przez inwestora, gruntów w drodze czynności prawnych lub wywłaszczenia. Ponieważ w sprawie takie okoliczności nie miały miejsca, przywrócenie zakłóconej równowagi polegającej na wyzuciu właściciela zalanego gruntu z prawa własności powinno się dokonać na drodze odpowiedzialności odszkodowawczej uregulowanej w kodeksie cywilnym. Jeżeli właściciel wód płynących odpowiada za szkodę w stosunku do właściciela zabranego gruntu przez wodę kierowaną siłami natury, to tym bardziej i w szerszym zakresie odpowiada za szkodę wyrządzoną działaniem własnym”.

W ocenie Sądu podstawę odpowiedzialności Skarbu Państwa w przedmiotowej sprawie stanowi przepis art. 417 k.c.

Zbiornik B.został zalany w latach 1987-1988r. wtedy to też została zalana część działki powodów tj. część działki o obecnym nr (...)o pow. 2.262 m2 na potrzeby tego zbiornika .

Zgodnie z art. 417 k.c. w brzmieniu obowiązującym w latach 80-tych Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez funkcjonariuszy państwowych przy wykonywaniu powierzonych im czynności. W ocenie Sądu pracownicy Urzędu Miasta odpowiedzialni za wywłaszczenie nieruchomości winni są zaniedbania swoich obowiązków bowiem od chwili wydania decyzji wywłaszczeniowej w 1982r. do chwili oddania do użytku Zbiornika B.w 1988r. nie doręczyli prawowitym właścicielom ówczesnej działki o nr (...) (obecnie m.in.(...)) decyzji wywłaszczeniowej czym doprowadzili do uniemożliwienia im uzyskania odszkodowania, a jednocześnie do zalania nieruchomości i bezpowrotnego przejścia jej na własność Skarbu Państwa jako nieruchomości pod wodami powierzchniowymi płynącymi . Odpowiedzialność za zaistniałą sytuację ponosi Skarb Państwa nawet gdy

konkretnemu funkcjonariuszowi nie można przypisać winy ale z całokształtu okoliczności wynika , iż taką winę można przypisać samej instytucji.

W myśl art. 9 ust. 1 ustawy z 24 października 1974r. prawo wodne (Dz.U. nr 38 poz. 230 ze zm.) jeżeli woda płynąca, stanowiąca własność Państwa, zajmie trwale w sposób naturalny grunt nie stanowiący własności Państwa, grunt taki staje się z mocy prawa własnością Państwa. Dokonując wykładni tego przepisu stwierdzić należy , iż warunkiem jest trwałe zajęcie w sposób naturalny (bez ingerencji człowieka). Chodzi o sytuacje gdy woda płynąca swoim naturalnym nurtem zajmie w sposób trwały inny grunt nie stanowiący własności Państwa. Nie można tego odnieść jednak do gruntów pokrytych wodami pod sztucznymi zbiornikami wodnymi . Istota przepisu art. 9 ust.1 prawa wodnego z 1974r. sprowadza się do objęcia dyspozycją tego przepisu wyłącznie gruntów sąsiadujących z korytami rzek czy też naturalnych zbiorników wodnych, a do takich przecież zbiornik B. nie należy. Poza tym w myśl w/w przepisu zajęcie musi nastąpić „ w sposób trwały” co wyklucza zastosowanie tego przepisu do sztucznie wykonanych zbiorników wodnych w których woda jest co do zasady piętazona przez okres czasu zakreślony w pozwoleniu wodno - prawnym.

Analogiczne uregulowanie jak art. 9 ust. 1 prawa wodnego z 1974r. zawiera obecnie obowiązujący art. 17 ustawy z 18 lipca 2001r. prawo wodne (tj.Dz.U. z 2012r. poz.145)

Z drugiej jednak strony zgodnie z art. 1 ustawy prawo wodne obowiązującym w dacie zalania nieruchomości wodami zbiornika B. wody stanowią własność Państwa jeżeli ustawa nie stanowi inaczej . Z kolei w myśl art. 4 w/w ustawy grunty pokryte państwowymi wodami płynącymi stanowią własność Skarbu Państwa w granicach określonych liniami brzegu . Mając na uwadze , iż wody zbiornika B. były wodami powierzchniowymi płynącymi w rozumieniu ustawy prawo wodne z 1974r. stanowiącymi własność Skarbu Państwa to stwierdzić trzeba , iż w myśl obowiązujących ówczesnie przepisów wraz z chwilą zalania grunty te stały się niejako z mocy ustawy gruntami Skarbu Państwa zgodnie z art. 4 ustawy.

Powód M. P. (1) słusznie zarzuca , iż działanie organów Państwa w jego sprawie było całkowicie bezprawne ale nie zmienia to faktu , iż nabycie nastąpiło z chwilą zalania gruntu wodami płynącymi Skarbu Państwa i taka sytuacja ukształtowała na nowo stan prawny nieruchomości. Nie ulega też wątpliwości , na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy , iż w takiej sytuacji należy się powodom słuszne odszkodowanie za utratę ich własności .

Sytuacja w tym zakresie co do skutków nabycia własności gruntów nie zmieniła się po wejściu w życie ustawy z 18 lipca 2001r. prawo wodne (tj.Dz.U. z 2012r. poz.145) gdyż nabycie to nastąpiło z mocy prawa i pozostaje w dalszym ciągu skuteczne. Szkodą powodów jest zatem utrata przez nich własności nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa i taka szkoda musi być zrekompensowana. W chwili zalania nieruchomości zalana jak i sąsiednie nieruchomości były użytkami rolnymi . Obecnie powodowie domagają się rekompensaty tak jak za pełnowartościową działkę budowlaną . Rozumowanie powodów nie jest jednak właściwe bowiem powodowie zapominają , iż przez przedmiotową działkę przebiega linia wysokiego napięcia która w znacznym stopniu uniemożliwiałaby jej faktyczne wykorzystanie jako nieruchomości budowlanej z uwagi na ograniczenia jakie się z tym wiążą. W tej sytuacji wycena jaką zaprezentował biegły D. S. (2) który potraktował przedmiotową nieruchomość jako otoczenie terenów budowlanych i wycenił ją zgodnie z § 45 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz. U. nr 207 poz. 2109 ze zm.) jest tak naprawdę jedyną możliwą do zaakceptowania bowiem uwzględnia zarówno sytuację faktyczną nieruchomości jak i jej aktualną wartość . Mając zatem na uwadze bezsporną powierzchnię zalania tj. 2.260 m² oraz jednostkową wartość gruntu określoną jako 50% wartości gruntów przyległych tj. kwotę 30,45 zł za metr kwadratowy uzyskujemy kwotę **68.877,90 zł** jako wartość nieruchomości której własność została przez powodów utracona.

W toku procesu pełnomocnik pozwanego wnosząc o oddalenie powództwa podniósł zarzut przedawnienia roszczenia odszkodowawczego.

Do rozważenia zatem pozostaje ten zarzut. .

Zgodnie z art. 442 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w latach 80-tych roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Pozostaje zatem do ustalenia kiedy powodowie dowiedzieli się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia . Wydaje się być niewątpliwe, iż przezorny obywatel dbający o swoje nieruchomości o samej szkodzie musiał dowiedzieć się już w chwili zalania części działki z tym , że tylko o takiej szkodzie która polega na tym , że inny podmiot korzysta z jego nieruchomości nie zaś o szkodzie w związku z utratą własności nieruchomości. Powodowie bowiem nie mieli świadomości , iż na skutek zalania utracili własność. O decyzji wywłaszczeniowej powodowie dowiedzieli się dopiero z postanowienia Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z 1996r. na mocy którego Sąd odmówił Skarbowi Państwa wpisu własności nieruchomości do księgi wieczystej , a Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. oddalił rewizje Skarbu Państwa . Od tego czasu rozpoczęła się dwudziestoletnia batalia powodów o odzyskanie nieruchomości . W tym czasie powodowie byli przekonani o tym , iż są wyłącznymi i jedynymi właścicielami całej działki nr (...) bowiem to oni figurowali w księdze wieczystej. Utwierdzili się w tym przekonaniu gdy najpierw Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 25 sierpnia 1999r. w sprawie I C 1013/99 oddalił powództwo Skarbu Państwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej i wpisanie Skarbu Państwa jako właściciela działki o nr (...) , a następnie Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 10 maja 2000r. w sprawie I ACa 903/99 oddalił apelację Skarbu Państwa.

Powodowie o wyrządzonej im faktycznie szkodzie dowiedzieli się dopiero w dniu wydania przez Sąd Najwyższy wyroku z dnia 14 listopada 2004r. w sprawie II CK 146/04 na mocy którego została oddalona kasacja powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi który oddalił powództwo powodów o wydanie nieruchomości . Dopiero zatem od tego dnia powodowie dowiedzieli się , że na skutek działania (zaniechania) Skarbu Państwa zostali pozbawieni swojej własności . W międzyczasie powodowie podejmowali szereg działań w ramach postępowania administracyjnego domagając się wywłaszczenia nieruchomości za odszkodowaniem . Działania te okazały się jednak bezskuteczne bowiem postępowanie administracyjne co wskazano powyżej zostało ostatecznie umorzone . Sprawę o odszkodowanie powodowie wytoczyli przed upływem 3 lat od wydania wyroku przez Sąd Najwyższy w sprawie II CK 146/04 . W tak ukształtowanym stanie faktycznym nie sposób mówić o przedawnieniu, a nawet gdyby uznać , iż termin przedawnienia rzeczywiście upłynął to w ocenie Sądu skorzystanie przez pozwanego z zarzutu przedawnienia jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i naruszało by wprost art. 5 k.c.

Z kolei żądanie odszkodowawcze (jak to wskazali powodowie w piśmie z dnia 30 listopada 2011r.) w części w której powodowie rozszerzyli je o kwotę 118.856 zł jest przedawnione. Zostało ono po raz pierwszy zgłoszone dopiero w piśmie z dnia 30 listopada 2011r., a obejmuje okres w którym miałyby być rzekomo wyrządzone szkody powodom od 1 stycznia 2002r. do 25 maja 2008r. Powodowie bez wątplenia mieli świadomość wyrządzonej im szkody już w chwili jej wyrządzenia , a zatem trzyletni termin na dochodzenia roszczeń z tego tytułu minął zgodnie z art. 442¹§ 1 k.c. z upływem 25 maja 2011r. , roszczenie zostało zgłoszone w dniu 30 listopada 2011r. a zatem kilka miesięcy po terminie przedawnienia .

Gdyby natomiast potraktować żądanie powodów jako żądanie wynagrodzenia za korzystanie z ich nieruchomości to żądanie takie także jest bezzasadne bowiem strona pozwana nie posiada części nieruchomości powodów a mianowicie niezalanej części działki (...)jak i działki (...). Bezspornym bowiem w toku procesu było to ,że zalana jest jedynie część działki o nr (...)której powierzchnię ocenił biegły geodeta i była ona bezsporna za którą to powierzchnię Sąd przyznał powodom odszkodowanie w pkt 1 wyroku. Powodowie nie wykazali , iż pozwany Skarb Państwa posiada ich nieruchomości , fakt , iż na tych nieruchomościach są podwyższone wody gruntowe nie stanowi o posiadaniu nieruchomości przez Skarb Państwa. Można by żądanie powodów rozważać w kontekście odszkodowania , ale powodowie musieli by wykazać szkodę , związek przyczynowy między działaniem pozwanego a szkodą oraz winę pozwanego , nawet gdyby jednak to wykazali to i tak ich żądanie jest przedawnione na co zwróciła uwagę stroną pozwana zgłaszając w toku procesu zarzut przedawnienia.

W związku tym powództwo w tym zakresie jest bezzasadne.

Na marginesie można wskazać, iż już po wydaniu przez SN wyroku z 19 listopada 2004r. w sprawie II CK 146/04 i po utracie przez powodów własności ich nieruchomości został na mocy ustawy z dnia 3 czerwca 2005r. o zmianie ustawy prawo wodne oraz niektórych ustaw (Dz. U. nr 130 poz. 1087) wprowadzony do prawa wodnego art. 9 ust. 1 pkt 4a zgodnie z którym ilekroć w ustawie jest mowa o gruntach pokrytych wodami powierzchniowymi - rozumie się przez to grunty tworzące dna i brzegi cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych, w granicach linii brzegu, a także grunty wchodzące w skład sztucznych zbiorników wodnych, stopni wodnych oraz jezior podpiętrzonych, będące gruntami pokrytymi wodami powierzchniowymi przed wykonaniem urządzeń piętrzących.

Takie rozróżnienie było celowe bowiem w myśl tego przepisu w zw. z art. 14 ust. 1 i 1a ustawy prawo wodne własnością Skarbu Państwa są tylko grunty na obszarach zbiorników wodnych będące gruntami pokrytymi wodami powierzchniowymi przed wykonaniem urządzeń piętrzących. W przedmiotowej sprawie Skarb Państwa byłby właścicielem gruntów położonych pod zbiornikiem B. tylko w granicach rzeki W. która istniała i płynęła na tym obszarze przed powstaniem zbiornika. Po wejściu w życie tej ustawy grunt znajdujący się poza dotychczasową linią brzegu cieku naturalnego nie staje się po jego zalaniu gruntem pokrytym płynącymi wodami powierzchniowymi, a tym samym nie staje się własnością właściciela wody powierzchniowej płynącej na podstawie art. 14 prawa wodnego. Zalanie zatem nieruchomości na skutek spiętrzenia wody w ciekach naturalnych nie powoduje przejścia prawa własności tych nieruchomości na Skarb Państwa (por. glosa do wyroku WSA z 8 stycznia 2008r. (...) SA /Łd (...), A.. z 2010r. nr 3 str. 334-343).

Taka sytuacja dotyczy jednak tylko i wyłącznie stanów prawnych ukształtowanych po wejściu w życie tej nowelizacji nie może zaś objąć stanów prawnych ukształtowanych na mocy przepisów dotychczasowych. Według obowiązujących obecnie przepisów zalanie działki powodów wodami Zbiornika B. nie doprowadziłoby do utraty przez nich własności nieruchomości. Powodowie wygrali sprawę jedynie w niespełna 20% zatem to ich winno obciążać 80% kosztów sądowych w tym nieuiszczonych wydatków w sprawie

Powodowie byli zwolnieni od opłaty od pozwu. Skarb Państwa w toku procesu poniósł szereg wydatków związanych z opiniami biegłych. Mając na uwadze, że wydatki poniesione tymczasowo przez Skarb Państwa wynosiły około 10.346 zł to na powodach spoczywałby obowiązek poniesienia kwoty 8.276,80 zł tytułem zwrotu wydatków oraz kwoty 12.754 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu obciążających stosunkowo powodów. Uwzględniając jednak skomplikowany charakter sprawy i podniesiony zarzut przedawnienia, a także sytuację powodów Sąd na podstawie art.113 ust. 1 ustawy z 25 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167 poz.1398 ze zm.) w zw. z art. 100 k.p.c. nakazał ściągnąć od powodów z zasądzonych w pkt 1 roszczenia kwotę 4.410 zł jako część nieuiszczonych kosztów sądowych obciążających powodów nie obciążając ich jednocześnie pozostałymi kosztami sądowymi, a to na podstawie art. 102 k.p.c.

Na podstawie art.113 ust. 1 ustawy z 25 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167 poz.1398 ze zm.) Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1806,34 zł tytułem części wydatków poniesionych tymczasowo.

Na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. Sąd zasądził od powodów na rzecz strony pozwanej kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu nie obciążając powodów obowiązkiem zwrotu pozwanemu pozostałych należnych mu kosztów procesu.